

Különböző elválasztási módok hatása a hízónyulak termelésére

Dencs Veronika Sára

Állattenyésztő agrármérnök (MSc)

Konzulensek:

Dr. Matics Zsolt

egyetemi tanár

Demeter Csongor

PhD hallgató

Dolgozatomban célul tűztük ki, hogy megvizsgáljuk, miként hat a hízónyulak termelésére és parazitológiai fertőzöttségére, ha az elválasztás 3 különböző módszerrel történik.

A vizsgálatot a MATE kaposvári nyúltelepén végeztük Pannon fehér növendéknyulakkal (5-11 hetes életkor). Az anyanyulakat ($n = 60$) és a szopósnyulakat fialástól elválasztásig telepi körülmények között, drótrácsból készült anyaketrecekben tartottuk (86 x 38 cm alapterület, 30 cm magasság). A vizsgálat 5 hetes életkorban kezdődött, amikor az elválasztás módszere alapján, véletlenszerűen három csoportot alakítottunk ki ($n = 50$ nyúl/csoport). Az 1. csoportban (Marad) választáskor 2-2 nyúl abban a ketrecben maradt, amiben nevelkedett a laktáció idején (86 x 38 x 30 cm; 2 nyúl/ketrec; 6 nyúl/m²; 20 cm széles etető/ketrec). A 2. csoportban (Áthelyezve) almonként 2-2 nyulat áthelyeztünk teljesen azonos kialakítású, tiszta ketrecekbe. A 3. csoportban (Szállítva) almonként 2-2 nyulat szállítóketrecekben 2 órán keresztül szállítójárművön mozgattunk. A szállítást követően, kettesével az előzőekben leírtakkal azonos kialakítású, tiszta ketrecekbe helyeztük őket. 5 és 11 hetes életkor között, hetente mértük a nyulak egyedi testsúlyát és ketrecenként a takarmányfogyasztást, majd kiszámítottuk a napi súlygyarapodást és a takarmányértékesítést. A nyulak egészségi állapotát és az esetleges elhullást naponta ellenőriztük. A vizsgálat időtartama alatt csoportonként 2-2 elegy bélsármintát (5-10 g) gyűjtöttünk, a ketrecek alatti trágyacsatornából, 35, 36, 37, 38, 42, 49, 56, 63, 70 és 77 napos korban. A mintákból az Eimeria oociszták számát regisztráltuk és OPG (oociszta per gramm) értékben adtuk meg. A termelési adatokat egytényezős variancia-analízissel (One-way ANOVA) elemeztük, az R-project szoftver használatával. Amikor az adatok lehetővé tették, a csoportok morbiditási és elhullási arányait chi-négyzet próbával hasonlítottuk össze. Az OPG értékeknél az adatok jellegéből adódóan statisztikai elemzésére nem volt lehetőség.

A választás utáni héten a Marad csoport nyulai gyarapodtak a legjobban, az áthelyezett társaik 6,6 %-kal, míg a szállított nyulak 5,9 %-kal gyarapodtak rosszabbul ($P < 0,01$). Az elválasztás hatása a későbbiekben már nem volt kimutatható, az egyes csoportok teljes hizlalási időszakra számított súlygyarapodása azonosnak tekinthető. Az egyes csoportok testsúlya és takarmányfogyasztása nem tért el egymástól szignifikánsan egyetlen vizsgált időpontban sem. Mindhárom csoport testsúlya elérte 10 hetes korban a hazánkban elvárt, minimum 2,5 kg-os vágósúlyt. A csoportok takarmányértékesítése között csak a választás utáni héten volt statisztikailag igazolható ($P < 0,05$) különbség; az Áthelyezett csoport a Maradt csoporthoz képest 5,8 %-kal, a Szállítva csoporthoz képest pedig 3,6 %-kal rosszabbul értékesítette az elfogyasztott takarmányt. A teljes hizlalási időszak (5-11. hét) tekintetében a csoportok takarmányértékesítése azonosnak tekinthető. A parazitológiai vizsgálatok alapján megállapítható, hogy az állomány alacsony szintű Eimeria oociszta fertőzöttséget mutatott. Legtöbb esetben az új ketrecbe áthelyezett állomány mintája bizonyult pozitívnak (4 minta), míg a helyben hizlalt és a szállított nyulak 1-1 esetben mutattak Eimeria fertőzöttséget. Csoporttól függetlenül nem jelent meg oociszta a bélsár mintákban 9 hetes életkor előtt. Viszonylag nagy arányban fordult elő hasmenéses megbetegedés a vizsgált állományban. 7 hetes életkorban az áthelyezett csoportból 8 nyúl, a helyben hizlalt csoportból pedig egyetlen nyúl mutatott hasmenéses tüneteket, a két csoport közötti eltérés szignifikáns ($P < 0,05$). Ugyancsak 7 hetesen az elválasztáskor átszállított nyulak közül 4 volt hasmenéses, ebben a csoportban hasmenéses nyulak aránya nem tért el statisztikailag igazolhatóan a másik két csoporttól. A legrosszabb képet 8 hetes életkorban tapasztaltuk, amikor jelentősen megemelkedett a hasmenéses megbetegedések előfordulási gyakorisága, a nyulak közel egynegyede mutatott tüneteket, csoporttól függetlenül. A teljes hizlalási időszakra, az egyes csoportokban kalkulált 24-30 %-os hasmenés arányok azonosnak tekinthetők. Az elhullás a nagyüzemben tapasztalható értékekhez képest „elfogadható” szinten maradt. A születésük helyén hizlalt nyulak közül 2 egyed, míg a választáskor átszállított nyulak közül 5 egyed hullott el a teljes hizlalási időszak alatt, viszont az Áthelyezett csoportban egyáltalán nem volt elhullás.

Az általunk vizsgált három különböző elválasztási módszer nem befolyásolta jelentősen a hízónyulak termelését, a teljes hizlalási időszakot nézve nem volt különbség a csoportok termelése között. A vizsgált állomány parazitológiai státusza a nagyüzemi adatokhoz viszonyítva kedvezőnek tekinthető. Hasmenéses megbetegedést 7 és 10 hetes életkor között tapasztaltunk a nyulaknál, az elhullás azonban a nagyüzemi gyakorlatban tapasztalt adatokhoz képest elfogadhatóan alacsony szinten maradt. Fentiek alapján nem tehető egyértelmű javaslat

arra vonatkozólag, hogy a vizsgált 3 különböző elválasztási mód közül melyiket kellene, vagy melyiket nem szabadna alkalmazni a gyakorlatban.